

คำนิยามและการรับรู้สภาพการณ์ของโลก

ก้าวแรกสู่การเป็นพลเมืองโลก

รายวิชา SOI2305 โลกศึกษา | พศ.ดร.สุทธิพร แทนทอง

เครื่องมือพื้นฐาน: เข็มทิศและแว่นตา

แนวคิดสำคัญต่อการทำความเข้าใจมุมมอง พฤติกรรม และการตัดสินใจในยุคโลกาภิวัตน์

เข็มทิศนำทาง

ทำหน้าที่เป็นหลักยึดที่กำหนดสิ่งที่บุคคลเห็นว่าดี
เหมาะสม และควรปฏิบัติ

What is
good & proper

แว่นตาตีความโลก

กระบวนการตีความเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ
โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ และบริบท

Interpreting events
based on experience

ค่านิยม (Values) คืออะไร?

ความเชื่อและความคิดที่สังคมเห็นว่ามีความสำคัญ นำไปสู่การตัดสินใจ

1. ความเชื่อ (Beliefs):
สิ่งที่เห็นว่ามีความสำคัญและ
ยอมรับเป็นแนวทาง

**2. ทัศนคติและการตัดสินใจ
(Attitude & Decisions):**
กำหนดมุมมองและทางเลือก

3. พฤติกรรม (Behavior):
การกระทำที่แสดงออกในสังคม
(สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม
กาลเวลาและบริบท)

6 ค่านิยมพื้นฐาน (Phenix's Framework)

สิ่งของในกระเป๋าเดินทางที่กำหนดพฤติกรรมของเรา

สังคม (Social):
ส่งเสริมความรัก
ความเข้าใจ และ
ความสัมพันธ์

วัตถุ (Material):
สิ่งจำเป็นพื้นฐาน
ต่อการดำรงชีวิต

ความจริง (Truth):
มุ่งแสวงหา
ความจริงและความรู้

จริยธรรม (Ethical):
ความดี ความซื่อ
และความรับผิดชอบ

สุนทรียะ (Aesthetic):
ความซาบซึ้งใน
ศิลปะความดีงาม

ศาสนา (Religious):
ศรัทธา ความ
สมบูรณ์ของชีวิต

ค่านิยมทางปฏิบัติ
(Practical)

ค่านิยมอุดมคติ
(Ideal)

(เน้นพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกัน vs อุดมคติที่มุ่งลดความเห็นแก่ตัว)

การรับรู้สภาพการณ์ (Situational Awareness)

ไม่ใช่แค่ "มองเห็น" แต่ต้อง "เข้าใจ" และ "คาดการณ์" ได้

ปัจจัยอิทธิพล

เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา,
การฝึกอบรม, ประสบการณ์ในอดีต

1. การรับรู้ (Perception):
สังเกตและรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้น

2. การเข้าใจ (Comprehension):
ตีความและทำความเข้าใจความหมาย

3. การคาดการณ์ (Projection):
คาดการณ์แนวโน้มของสถานการณ์
ในอนาคต

จากระดับบุคคล สู่บริบทโลก

การพัฒนา 3 ทักษะสำคัญ
สู่การเป็น "พลเมืองโลก"

ทักษะที่ 1: การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (MIL)

การใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณในยุคข้อมูลข่าวสาร

1. เข้าถึง (Access):
ค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ

3. ประเมิน (Evaluate):
เช็กความถูกต้อง
น่าเชื่อถือ และอคติ

4. สร้างสรรค์ (Create):
ผลิตเนื้อหาอย่าง
รับผิดชอบ

5. สะท้อนผล (Reflect):
พิจารณาผลกระทบต่อ
ตนเองและสังคม

2. วิเคราะห์ (Analyze):
ตรวจสอบแหล่งที่มา
และผู้ผลิต

5. สะท้อนผล (Reflect):
พิจารณาผลกระทบต่อ
ตนเองและสังคม

รับรู้

ประมวลผล

ตีความ

ตอบสนอง

ทักษะที่ 2: การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)

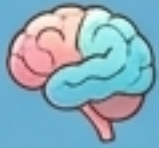
เข้าใจผู้อื่นก่อนตอบสนอง เพื่อสร้างสังคมที่สันติ

เป้าหมาย: ยอมรับความแตกต่าง | สื่อสารระหว่างวัฒนธรรม | สร้างความร่วมมือ

ทักษะที่ 3: จิตสำนึกสากล (Global Consciousness)

“เราคือส่วนหนึ่งของโลก”

**1. เปิดใจกว้าง
(Open-mindedness):**
ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย

**2. รอบรู้เรื่องโลก
(Global Knowledge):**
เข้าใจความเชื่อมโยง วัฒนธรรม
สังคม เศรษฐกิจ

**3. แก้ปัญหาระดับโลก
(Solving Global Problems):**
พร้อมร่วมรับผิดชอบต่อปัญหา
ของมนุษยชาติ

เราคือส่วนหนึ่ง
ของโลก

วิกฤตการณ์ระดับโลกในบริบทไทย (Global Crises in Thailand)

ปัญหาที่เชื่อมโยงระดับโลก สู่ ประเทศ ชุมชน และบุคคล

1. วิกฤตสภาพภูมิอากาศ

- ผลกระทบ: เกษตรกรรม, น้ำท่วม, ภัยแล้ง, ความมั่นคงทางอาหาร
- ทางออก: การปรับตัวและวางแผนระยะยาว

4. วิกฤตเศรษฐกิจโลก

- ผลกระทบ: ตลาดผันผวน, สงครามการค้ากระทบส่งออกและการท่องเที่ยว

2. วิกฤตความเหลื่อมล้ำ

- ผลกระทบ: ความยากจน, การเข้าถึงการศึกษา, ความต่างระหว่างเมือง-ชนบท

3. วิกฤตประชากร

- ผลกระทบ: อัตราเกิดต่ำ, ผู้สูงอายุเพิ่ม, ภาระงบประมาณ, ขาดแคลนแรงงาน

ทำไมต้องประเมินวิกฤต? (Why Evaluate Crises?)

ไม่ใช่แค่รู้ว่า "มีปัญหา" แต่ต้องเข้าใจ "สาเหตุ-ผลกระทบ-ทางแก้"

1. เสริมสร้างสันติภาพ (Peace):

ลดอคติ เคารพความแตกต่าง

ลดความขัดแย้ง

2. การพัฒนาที่ยั่งยืน

(Sustainability):

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อคนรุ่นต่อไป

3. ประชาธิปไตย & สิทธิมนุษยชน

(Democracy & Human Rights):

ตระหนักถึงสิทธิ ตรวจสอบอำนาจ
และมีส่วนร่วมทางการเมือง

บทสรุป: พลเมืองโลกที่สมบูรณ์

การบูรณาการเครื่องมือภายใน
สู่การรับมือโลกภายนอก

การรับมือวิกฤตการณ์
และสร้างสังคมไทย/สังคมโลกที่ดีขึ้น

การสร้างพลเมืองโลกที่มีความรับผิดชอบ

